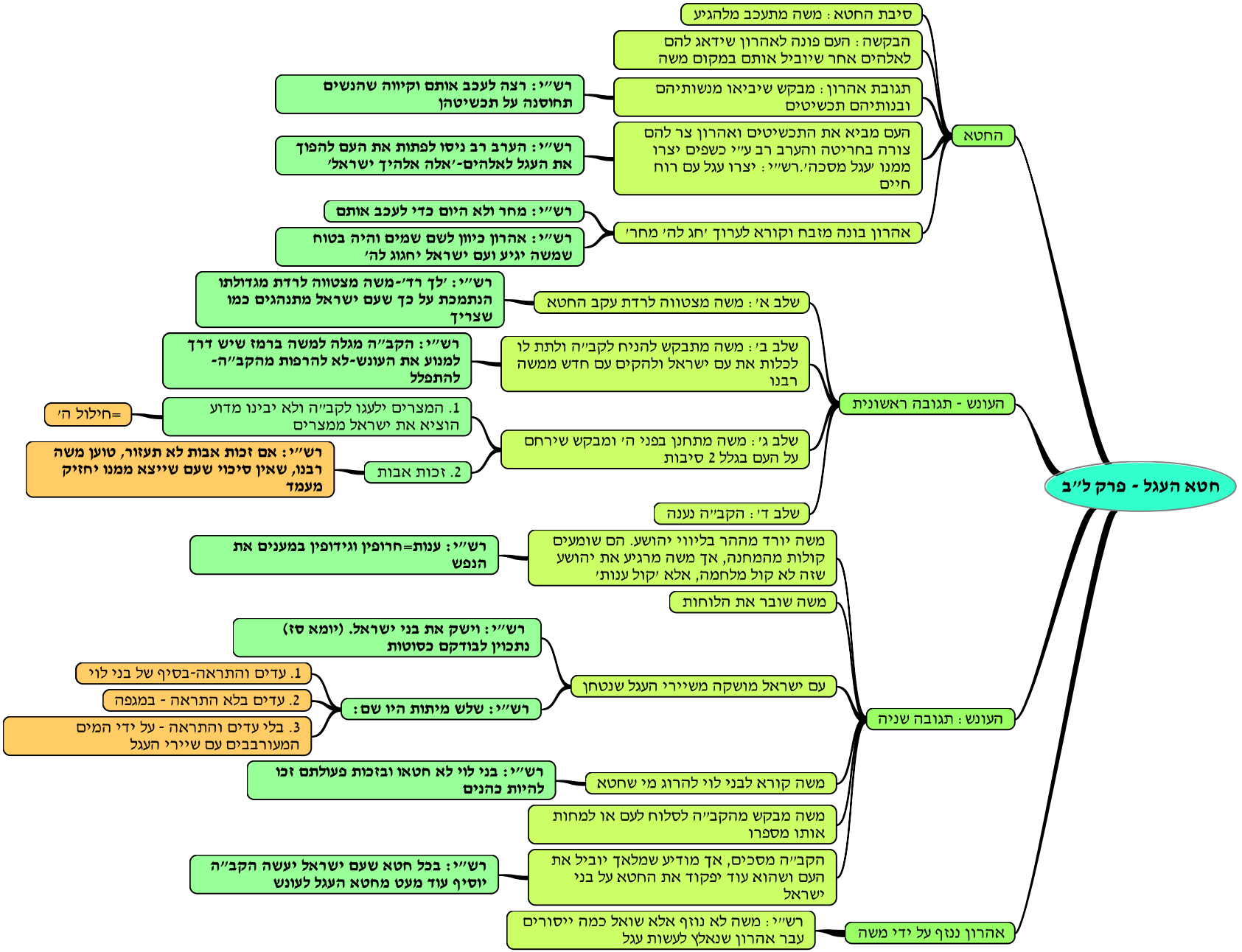
חטא העגל - פרק ל"ב
החטא
סיבת החטא: משה מתעכב מלהגיע
הבקשה: העם פונה לאהרון שידאג להם לאלהים אחר שיוביל אותם במקום משה
תגובת אהרון: מבקש שיביאו מנשותיהם ובנותיהם תכשיטים
רש"י: רצה לעכב אותם וקיווה שהנשים תחוסנה על תכשיטהן
העם מביא את התכשיטים ואהרון צר להם צורה בחריטה והערב רב ע"י כשפים יצרו ממנו 'עגל מסכה'.רש"י: יצרו עגל עם רוח חיים
רש"י: הערב רב ניסו לפתות את העם להפוך את העגל לאלהים-'אלה אלהיך ישראל'
אהרון בונה מזבח וקורא לערוך 'חג לה' מחר'
רש"י: מחר ולא היום כדי לעכב אותם
רש"י: אהרון כיוון לשם שמים והיה בטוח שמשה יגיע ועם ישראל יחגוג לה'
העונש - תגובה ראשונית
שלב א': משה מצטווה לרדת עקב החטא
רש"י: 'לך רד'-משה מצטווה לרדת מגדולתו הנתמכת על כך שעם ישראל מתנהגים כמו שצריך
שלב ב': משה מתבקש להניח לקב"ה ולתת לו לכלות את עם ישראל ולהקים עם חדש ממשה רבנו
רש"י: הקב"ה מגלה למשה ברמז שיש דרך למנוע את העונש-לא להרפות מהקב"ה-להתפלל
שלב ג': משה מתחנן בפני ה' ומבקש שירחם על העם בגלל 2 סיבות
1. המצרים ילעגו לקב"ה ולא יבינו מדוע הוציא את ישראל ממצרים
=חילול ה'
2. זכות אבות
רש"י: אם זכות אבות לא תעזור, טוען משה רבנו, שאין סיכוי שעם שייצא ממנו יחזיק מעמד
שלב ד': הקב"ה נענה
העונש: תגובה שניה
משה יורד מההר בליווי יהושע. הם שומעים קולות מהמחנה, אך משה מרגיע את יהושע שזה לא קול מלחמה, אלא 'קול ענות'
רש"י: ענות=חרופין וגידופין במענים את הנפש
משה שובר את הלוחות
עם ישראל מושקה משיירי העגל שנטחן
רש"י: וישק את בני ישראל. (יומא סז) נתכוין לבודקם כסוטות
רש"י: שלש מיתות היו שם:
1. עדים והתראה-בסיף של בני לוי
2. עדים בלא התראה - במגפה
3. בלי עדים והתראה - על ידי המים המעורבבים עם שיירי העגל
משה קורא לבני לוי להרוג מי שחטא
רש"י: בני לוי לא חטאו ובזכות פעולתם זכו להיות כהנים
משה מבקש מהקב"ה לסלוח לעם או למחות אותו מספרו
הקב"ה מסכים, אך מודיע שמלאך יוביל את העם ושהוא עוד יפקוד את החטא על בני ישראל
רש"י: בכל חטא שעם ישראל יעשה הקב"ה יוסיף עוד מעט מחטא העגל לעונש
אהרון ננזף על ידי משה
רש"י: משה לא נוזף אלא שואל כמה ייסורים עבר אהרון שנאלץ לעשות עגל